

กลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของ ประเทศไทย

วาสนา สุวรรณวิจิตร*

Received : June 27, 2019

Revised : October 4, 2019

Accepted : October 10, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย (2) ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยว และ (3) เสนอกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และตรัง รวมจำนวน 400 ราย การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ท่าอากาศยาน รวมทั้งผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 39 ราย และใช้ข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่การทดสอบเอฟ รวมทั้งการวิเคราะห์สวอต

ผลการศึกษาพบว่า (1) นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอันดามันโดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก (2) นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในด้านการให้บริการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านการเข้าถึง ด้านราคา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกันมีทัศนคติในด้านการบริการแตกต่างกัน สำหรับการวิเคราะห์สถิตินักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวอันดามันพบว่า ระหว่างปี 2550 - 2560 นักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวอันดามันมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีจุดแข็งทางด้านแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และทำเลที่ตั้ง

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา

อย่างไรก็ตาม ยังมีจุดที่ควรพัฒนาเพื่อให้การท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีมาตรฐานระดับสากล ดังนั้น (3) กลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ การสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการ และการส่งเสริมการตลาด เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่มีความยั่งยืน

คำสำคัญ : กลยุทธ์ ชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย นักท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผู้รับผิดชอบบทความ : วาสนา สุวรรณวิจิตร คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา อีเมล : swassana@gmail.com

Strategies for Promoting the Andaman Sea Coast of Thailand Tourism

Wassana Suwanvijit*

Abstract

This research aimed: (1) to analyze the situation of tourism in the Andaman Sea Coast of Thailand; (2) to study the attitude of tourists; and (3) to propose strategies for promoting tourism in the area. Samples used were a total of 400 Thai and foreign tourists visiting Phuket, Krabi, Phang Nga and Trang Provinces including 39 community representatives, national park/airport staff, and tourism operators in the area. Using questionnaires and in-depth interviews to collect data and used the tourist statistics data from the Tourism Authority of Thailand. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and SWOT analysis.

The results showed that: (1) the tourists had an attitude towards Andaman tourism in overall and all aspects at the high level; (2) tourists had the highest attitude towards service, followed by tourist attractions, safety, price, facilities, and accessibility, respectively. However, tourists with different region, had different attitudes in services. It also was found that from the year 2007 to 2017, tourists in the Andaman tourist area increased continuously due to the strength of the source, travel tourism activities, culture, wisdom and location. However, there were still points that should be developed for tourism with international standards; and (3) therefore, proposed a strategy to promote tourism in the area in creating value for the tourist attraction management and marketing promotion in order to develop to be a sustainable global tourism destination.

Keywords : Strategies, Andaman Sea Coast of Thailand, Tourists, Tourism promotion

Corresponding Authors : Wassana Suwanvijit Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University, E-mail : swassana@gmail.com

* PhD, Assistant Professor, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

บทนำ

NIS ท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันมีความสวยงามตั้งแต่ท้องทะเลไปจนถึงภูเขาสูง มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายตามประวัติศาสตร์ที่เคยมีความเจริญรุ่งเรืองในอดีตซึ่งมีการผสมผสานทางอารยธรรมระหว่างพุทธ - พราหมณ์ - จีน - อิสลาม ทั้งยังมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทย จึงเป็นเสน่ห์ดึงดูดให้ชาวต่างชาติเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางจากทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ในการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ถือได้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับหลายประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ส่งผลให้มีการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น มีการเพิ่มเส้นทางการบินของสายการบินต้นทุนต่ำ เกิดการลงทุนของเอกชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีมาตรการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ความท้าทายของการท่องเที่ยวคือ จะทำอย่างไรให้สินค้าและบริการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ มีการเพิ่มคุณค่าหรือมูลค่าสินค้าและบริการท่องเที่ยวเพื่อกระจายรายได้สู่เกษตรกรและท้องถิ่น โดยยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

บริเวณชายฝั่งอันดามันภาคใต้ของไทยอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ด้านมหาสมุทรอินเดีย ทั้งนี้ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ประกอบด้วยผืนแผ่นดินและเกาะต่าง ๆ จำนวนมาก จึงมีศักยภาพโดดเด่นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก (world class) โดยมีจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศคือ หาดทราย ชายทะเล หมู่เกาะ และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ดำน้ำ ปีนผา เป็นต้น โดยมีมนต์เสน่ห์ของความเป็นมรกตเมืองใต้ (Andaman paradise) มีจังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางซึ่งเปรียบเสมือน “ไข่มุกอันดามัน” และมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียง เช่น โดยเฉพาะภูเก็ต เกาะลันตา เกาะพีพี หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ และเกาะลิดง เป็นต้น ทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งนิเวศป่าชายเลน แหล่งนิเวศธรรมชาติป่าเขา ในจังหวัดพังงา กระบี่ และตรัง มีบริการพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำ มีสนามบินนานาชาติ 2 แห่งที่จังหวัดกระบี่และภูเก็ต ทั้งยังมีสนามบินในประเทศอีกแห่งคือ สนามบินตรัง มีท่าเทียบเรือระหว่างประเทศและท่าจอดเรือยอร์ชที่มีความสะดวกและทันสมัย อันดามันยังมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชนตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีความสำคัญในฐานะเมืองท่าการค้ามาแต่โบราณ จนมีความความเจริญรุ่งเรืองในยุคเหมืองแร่เฟื่องฟู ซึ่งยังปรากฏร่องรอยทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ให้พบเห็น รวมไปถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชนหลากหลายเชื้อชาติหล่อหลอมจนเป็นวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ล้วนเป็นเสน่ห์ของอันดามันสวรรค์แดนใต้ที่รอให้นักท่องเที่ยว

เดินทางมาสัมผัส สำหรับคนรักสุขภาพและรักสวยรักงามก็มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพหลากหลายรูปแบบ ทั้งการแช่น้ำแร่ร้อนบริสุทธิ์จากธรรมชาติ สล่าขัดผิว นวดแผนไทยเพื่อผ่อนคลายหลังจากเหนื่อยล้าจากการท่องเที่ยว หรือการนั่งวิปัสสนาให้พระเพื่อความเป็นสิริมงคล ทั้งยังมีศูนย์บริการทางการแพทย์ให้บริการอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเรียนทำอาหารไทย ขนมไทย เป็นต้น ซึ่งเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติและกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมายที่รอคอยให้นักท่องเที่ยวมาสัมผัสกับประสบการณ์ใหม่อย่างประทับใจ (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, 2555: 216) จากเหตุการณ์สึนามิเมื่อ พ.ศ. 2547 ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงกับทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลและการท่องเที่ยวในภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย แต่หลังจากนั้นการท่องเที่ยวบริเวณนี้มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทางคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ในแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน พ.ศ. 2559 - 2563 ไว้ว่า เป็น “การท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน” โดยเน้นการพัฒนาและส่งเสริมให้เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเล เมืองเทียบท่าเรือสำราญ/เรือยอร์ชที่มีมาตรฐานสากลระดับโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีอันดามัน ซึ่งหมายถึง วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ คน ประเพณี วิถีชีวิต สถาปัตยกรรม ธรรมชาติ ภาษา การแต่งกาย

ที่ถูกส่งมอบจากรุ่นสู่รุ่น หรือถูกปรับปรุงให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบันซึ่งอาจจะมีในลักษณะที่เป็นแบบดั้งเดิม (traditional) และแบบร่วมสมัย (contemporary) สอดคล้องกับการท่องเที่ยววิถีไทย บนฐานอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละจังหวัดในพื้นที่ (นิสิต จันทรสมวงศ์, 2558: 22)

จากการศึกษาเกี่ยวกับความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ของปณิดา มีจินดา (2552: 183) โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อพิจารณาลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะทางจิตนิสัย และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความจงรักภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ผลการศึกษาในกรณีจังหวัดภูเก็ตพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวจังหวัดภูเก็ตมากกว่าหนึ่งครั้ง มีความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวต่ำ โดยปัจจัยที่มีผลต่อความภักดี ได้แก่ ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว ความต้องการพบบุคคลอื่นมาท่องเที่ยว และต้องการที่จะสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมตามลำดับ และสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเที่ยวจังหวัดภูเก็ตซ้ำ ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป เพศชาย อายุระหว่าง 25-54 ปี มีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน มีความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวสูง และความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับ นอกจากนี้ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกท่องเที่ยวของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติคือ ทศนียภาพ และมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความแปลกใหม่และสถานะเหมือนกัน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเสนอแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เพื่อให้มีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ในด้าน (1) สถานการณ์การท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน และโอกาส-อุปสรรค อันจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อกำหนดแผนงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ไปในทิศทางที่เหมาะสม และ (2) ทศนคติของนักท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวมีต่อสินค้า บริการ หรือแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากทัศนคติเป็นพลังที่สำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย
3. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพสมรส
- อาชีพ
- รายได้
- สัญชาติ
- ศาสนา
- ภูมิลำเนา
- งานอดิเรก

ตัวแปรตาม

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว

- ด้านแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน
- ด้านการให้บริการในพื้นที่อันดามัน
- ด้านราคาการท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน
- ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่อันดามัน
- ด้านความปลอดภัยในพื้นที่อันดามัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวมีต่อสินค้า บริการ หรือแหล่งท่องเที่ยว ทัศนคติเป็นพลังที่สำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้และพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นอย่างไรจะขึ้นอยู่กับว่า เขามีทัศนคติอย่างไรกับสิ่งนั้น (Boone and Kurtz, 2005) แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นได้ยาก แต่สามารถทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของทัศนคติด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ (Hawkins *et al.*, 2004) ในการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ ได้พิจารณาใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน ด้านการให้บริการในพื้นที่อันดามัน ด้านราคาการท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามัน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่อันดามัน และด้านความปลอดภัยในพื้นที่อันดามัน ดังแสดงกรอบแนวความคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลบริเวณชายฝั่งอันดามันภาคใต้ของไทย ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และตรัง

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามันแล้ว และกำลังเดินทางออกจากท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ตและกระบี่ รวมทั้งท่าอากาศยานตรัง ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 6,263,895 คน (บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน), 2552: 34) รวมทั้งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางทะเลในพื้นที่ท่องเที่ยวอันดามัน ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมในปีงบประมาณ 2558 จำนวน 1,108,417 คน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2559: 1-4) รวมทั้งตัวแทนชุมชนเจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ท่าอากาศยาน รวมทั้งผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามันแล้ว และกำลังเดินทางออกจากท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ และท่าอากาศยานตรัง จำนวน 400 ราย ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1967: 886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ นอกจากนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนชุมชนเจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ท่าอากาศยาน หรือผู้ประกอบการการท่องเที่ยว อีกจำนวน 39 ราย โดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงในพื้นที่

ท่องเที่ยวอันดามัน จำนวน 13 แห่ง แห่งละ 3 ราย รวม 39 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบสอบถามภาษาไทยและแบบสอบถามภาษาอังกฤษซึ่งผ่านกระบวนการการแปลย้อนกลับ (back translation) และได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ รวมทั้งมีการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นจำนวน 30 ชุดเพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.78 หลังจากนั้นจึงมีการนำแบบสอบถามมาเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่กำลังเดินทางกลับจากการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์จากการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ยังใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกจากตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ท่าอากาศยาน และผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวด้วย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการรวบรวมข้อมูลสถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test), การทดสอบเอฟ (F-test) รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2560 จากข้อมูลของกองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2559: 1) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ออนไลน์: 1)

ผลการวิจัย

นักท่องเที่ยวระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2560 สรุปได้
ดังตารางที่ 1

1. การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว
บริเวณชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย โดยใช้สถิติ

ตารางที่ 1 สถิตินักท่องเที่ยวระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2560 (กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
2559: 1; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ออนไลน์: 1)

ปี	จังหวัด				รวม
	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	พังงา	
2550	5,005,653	2,126,107	858,638	1,160,535	9,150,933
2551	5,313,308	2,945,946	851,122	955,678	10,066,054
ร้อยละ +/-	+ 6.15	+ 38.56	- 0.88	- 17.65	+ 10.00
2552	5,375,931	2,252,241	843,606	750,821	9,222,599
ร้อยละ +/-	+ 1.77	- 23.55	- 0.88	- 21.44	- 8.38
2553	5,471,218	2,386,266	1,110,021	656,710	9,624,215
ร้อยละ +/-	+ 1.77	+ 5.95	+ 31.58	- 12.53	+ 4.35
2554	9,467,248	2,665,530	1,007,717	834,316	13,974,811
ร้อยละ +/-	+ 73.04	+ 11.70	- 9.22	+ 27.04	+ 45.20
2555	10,789,647	3,160,738	1,137,961	1,612,978	16,701,324
ร้อยละ +/-	+ 13.97	+ 18.58	+ 12.92	+ 93.33	+ 19.51
2556	10,804,700	3,194,669	939,248	1,008,424	15,947,041
ร้อยละ +/-	+ 0.14	+ 1.07	- 17.46	- 37.48	- 4.52
2557	10,793,303	3,314,403	964,350	878,541	15,950,597
ร้อยละ +/-	-0.11	3.75	2.67	-12.88	0.02
2558	11,928,579	3,482,186	1,047,762	962,020	17,420,547
ร้อยละ +/-	10.52	5.06	8.65	9.50	9.22
2559	12,023,148	3,597,049	1,080,623	1,001,885	17,702,705
ร้อยละ +/-	0.79	3.30	3.14	4.14	1.62
2560	12,148,665	3,767,482	1,104,284	1,053,903	18,074,334
ร้อยละ +/-	1.04	4.74	2.10	5.19	2.10

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า โดยภาพรวมจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวอันดามันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี โดยมีอัตราการเพิ่มมากที่สุดในปี พ.ศ. 2554 (ร้อยละ 45.20) และในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนรวมประมาณ 18 ล้านคน โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในแต่ละจังหวัดในพื้นที่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

มากที่สุด (ร้อยละ 75.55) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ (ร้อยละ 17.07) สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นนิยมเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตมากที่สุด (ร้อยละ 53.21) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ (ร้อยละ 26.66)

2. ผลการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามัน แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามัน

ทัศนคติด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.87	0.47	มาก
ด้านการให้บริการ	3.90	0.52	มาก
ด้านราคา	3.78	0.67	มาก
ด้านการเข้าถึง	3.81	0.63	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.73	0.64	มาก
ด้านความปลอดภัย	3.87	0.65	มาก
รวม	3.83	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอันดามัน โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในด้านการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.90) รองลงมา ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านการเข้าถึง ด้านราคา และ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องการมีวิวทิวทัศน์สวยงาม และเป็น

เอกลักษณ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.19) รองลงมา ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเป็นธรรมชาติสูง และมีอาหาร/เครื่องดื่มหลากหลาย

2) ด้านการให้บริการ พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องชาวอันดามันมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีรอยยิ้ม และต้อนรับนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่โรงแรมที่พักให้การบริการที่ดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.08) รองลงมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่โรงแรมที่พักให้การบริการที่ดี ได้รับบริการที่ดีในระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม

การท่องเที่ยวต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่สนามบินให้การบริการที่ดี

3) ด้านราคา พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องสินค้าที่ระลึก/อาหาร/เครื่องดื่ม มีราคาเหมาะสมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.87) รองลงมา ได้แก่ สินค้าที่ระลึก/อาหาร/เครื่องดื่มมีราคาใกล้เคียงกันแต่ละร้าน ค่าเยี่ยมชมแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวมีราคาเหมาะสม

4) ด้านการเข้าถึง พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.02) รองลงมา ได้แก่ มีเที่ยวบินที่เพียงพอในการให้บริการ มีรถโดยสาร/เรือที่เพียงพอในการให้บริการ และเส้นทาง/ถนนที่เชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี

5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องการมีตู้ฝากถอนเงิน

อัตโนมัติ (ATM) ไว้บริการอย่างทั่วถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.88) รองลงมา ได้แก่ การมีจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอันดามัน มีบริการชักอบริดอย่างเพียงพอ และมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

6) ด้านความปลอดภัย พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในเรื่องการมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขณะท่องเที่ยวอันดามันมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.03) รองลงมา ได้แก่ การมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพียงพอ มีการเตือนภัยธรรมชาติ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวที่ดีและปลอดภัย รวมทั้งมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด

2.1 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามันจำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยว โดยใช้การทดสอบที แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามันจำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยว

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂		
ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.84	0.49	3.90	0.46	-1.25	0.213
ด้านการให้บริการ	3.89	0.53	3.90	0.51	-0.14	0.886
ด้านราคา	3.79	0.64	3.76	0.71	0.35	0.729
ด้านการเข้าถึง	3.80	0.63	3.82	0.64	-0.26	0.794
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.73	0.64	3.74	0.65	-0.14	0.892
ด้านความปลอดภัย	3.92	0.61	3.82	0.649	1.63	0.104
รวม	3.82	0.48	3.84	0.49	-0.29	0.770

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอันดามัน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามันจำแนกตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว โดยใช้การทดสอบเอฟ แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวอันดามันจำแนกตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวอันดามัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	10.07	37	0.27	1.25	0.162
	ภายในกลุ่ม	71.52	327	0.22		
	รวม	81.60	364			
ด้านการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	14.82	37	0.40	1.58	0.021*
	ภายในกลุ่ม	86.06	339	0.25		
	รวม	100.88	376			
ด้านราคา	ระหว่างกลุ่ม	17.16	37	0.46	1.03	0.434
	ภายในกลุ่ม	156.08	345	0.45		
	รวม	173.24	382			
ด้านการเข้าถึง	ระหว่างกลุ่ม	18.23	37	0.49	1.25	0.160
	ภายในกลุ่ม	138.29	350	0.40		
	รวม	156.52	387			
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	14.98	37	0.41	0.97	0.520
	ภายในกลุ่ม	145.35	349	0.42		
	รวม	160.33	386			
ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	16.28	37	0.44	1.04	0.412
	ภายในกลุ่ม	148.62	351	0.42		
	รวม	164.90	388			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	8.29	37	0.22	0.94	0.570
	ภายในกลุ่ม	72.73	306	0.24		
	รวม	81.02	343			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอันดามันแตกต่างกันในด้านการบริการ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบ

เทียบรายคู่ด้วยวิธีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different; LSD) สรุปได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ทัศนคติด้านการให้บริการ เปรียบเทียบตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ถิ่นที่อยู่	$\bar{X}$	ถิ่นที่อยู่						
		1	2	3	4	5	6	7
ยุโรป	3.89	-	0.07	0.20	0.00	0.18	-0.61*	-0.14*
เอเชีย (ไม่รวมไทย)	3.81	-	-	0.12	-0.07	0.10	-0.69*	-0.22*
อเมริกา	3.69	-	-	-	-0.20	-0.02	-0.081*	-0.34*
โอเชียเนีย	3.89	-	-	-	-	0.18	-0.61	-0.15
แอฟริกา	3.71	-	-	-	-	-	-0.79*	-0.32
ตะวันออกกลาง	4.50	-	-	-	-	-	-	0.47
ไทย	4.03	-	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า (1) นักท่องเที่ยวในแถบยุโรป เอเชีย อเมริกา และแอฟริกา มีทัศนคติด้านการให้บริการต่ำกว่านักท่องเที่ยวในแถบตะวันออกกลาง (ค่าเฉลี่ย = 4.50) (2) นักท่องเที่ยวในแถบยุโรป เอเชีย และอเมริกา มีทัศนคติด้านการให้บริการต่ำกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย (ค่าเฉลี่ย = 4.03)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวได้เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีระบบกำจัดขยะ/มลภาวะ ควรกำหนดราคาอาหารหรือสินค้าที่เหมาะสม ควรรักษาความสะอาดห้องน้ำ น้ำทะเล ควรกำจัดกลิ่นไม่พึงประสงค์ ควรจัดระบบขนส่งสาธารณะ ควรเพิ่มบทลงโทษในการขับรถผิดกฎจราจรและแท็กซี่ที่บริการไม่ดี ควรเพิ่ม

มาตรการด้านความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และอื่น ๆ ได้แก่ ควรจัดที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ ควรจัดระเบียบการขายของ ควรกำหนดราคาค่าโดยสารที่เหมาะสม ไม่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงความเป็นธรรมชาติของอันดามัน ควรรักษามาตรฐานของการท่องเที่ยวระดับสากล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวควรมีทักษะด้านภาษาต่างประเทศ

4. ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT) ของการท่องเที่ยวอันดามัน สรุปได้ดังตารางที่ 6 และตารางที่ 7

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง และจุดอ่อน ของการท่องเที่ยวอันดามัน

จุดแข็งของการท่องเที่ยวอันดามัน (S)	จุดอ่อนของการท่องเที่ยวอันดามัน (W)
S1 มีความสวยงามของธรรมชาติ/แหล่งท่องเที่ยว S2 มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก S3 มีอาหาร/ผลไม้ที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ S4 วัฒนธรรม/สัมพันธไมตรี/การยินดีต้อนรับ S5 มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย S6 สถาปัตยกรรมไทย S7 สภาพภูมิอากาศเหมาะกับการท่องเที่ยวทางทะเล S8 มีรีสอร์ท/โรงแรมที่ทันสมัย S9 มีกิจกรรมและสถานบันเทิงที่หลากหลาย S10 มีสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชนที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ S11 มีภูมิปัญญาท้องถิ่น และทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ S12 ท่าเลที่ตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางระหว่างประเทศ	W1 ปัญหาขยะ/มลภาวะ/สารปนเปื้อน/กลิ่น/ยุง/แมลงวัน/หนู W2 ความแออัดของนักท่องเที่ยว W3 ความไม่พอเพียงของอาหาร/สิ่งจำเป็น W4 สุขอนามัยไม่ดี เช่น ห้องน้ำ เป็นต้น W5 การบริการของทัวร์/โรงแรม/สายการบิน/แท็กซี่ W6 เสียบบกวนยามค้าคืน W7 ราคาสินค้า/อาหาร บางชนิดไม่ได้มาตรฐาน W8 ระบบขนส่งสาธารณะและค่าโดยสาร W9 ที่จอดรถไม่เพียงพอ W10 การจัดระเบียบจุดจำหน่ายสินค้า W11 การสื่อสารและความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ W12 การส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว W13 การจัดระเบียบบนถนน/สายไฟ/การจราจร W14 ป้ายบอกทางที่ชัดเจนและทั่วถึง W15 แหล่งท่องเที่ยวมีการกระจุกตัว

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวอันดามัน

โอกาสของการท่องเที่ยวอันดามัน (O)	ภัยคุกคามของการท่องเที่ยวอันดามัน (T)
O1 การท่องเที่ยวมีการขยายตัวทั่วโลก O2 แผนความร่วมมือสามเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย(Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Development Project; IMT-GT)และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community; AEC) O3 ตลาดท่องเที่ยว MICE เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มที่จะมีการจัดงานประชุมนานาชาติในภูมิภาค เอเชียมากขึ้น O4 ตลาดกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีแนวโน้มได้รับความนิยมสูงในตลาดโลก O5 นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ	T1 สภาพอากาศแปรปรวน/ฝนตก/ร้อน/เคยเกิดภัยพิบัติ T2 น้ำจืดขาดแคลนในบางช่วงเวลา

จากตารางที่ 6 และตารางที่ 7 พบว่า การท่องเที่ยวอันดามันมีจุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนาสู่มาตรฐานค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามยังมีจุดที่ควรพัฒนาเพื่อให้สามารถสนองความต้องการและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันนั้น นำไปสู่การเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ดังตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ตารางที่ 8 กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันเชิงรุกและเชิงแก้ไข

กลยุทธ์การพัฒนาเชิงรุก (SO)	กลยุทธ์การพัฒนาเชิงแก้ไข (WO)
S1O1 ส่งเสริมให้พื้นที่อันดามันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่มีมาตรฐานสากล	W1O1 พัฒนาระบบการจัดการขยะและมลภาวะอันไม่พึงประสงค์
S2O1 ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้การท่องเที่ยวอันดามันเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก	W2O1 จัดระบบการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ตามหลักการ FIFO
S3O1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารในพื้นที่	W3O1 จัดระบบการบริการให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว
S4O1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตามวิถีอันดามัน	W4O1 จัดการด้านสุขอนามัยที่ดี ตลอดพื้นที่ท่องเที่ยวอันดามัน
S5O1 ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มเป้าหมายหลักอย่างทั่วถึง รวมทั้งขยายตลาดไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ๆ	W5O1 สร้างเสริมจิตบริการและการต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยไมตรีจิต
S6O1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปา น้ำพุร้อน และเพิ่มศูนย์บริการด้านการรักษาสุขภาพและบริการทางการแพทย์	W6O1 กำหนดมาตรการควบคุมและแบ่งโซนการจัดกิจกรรมที่มีเสียงดัง
S7O1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล และเจาะตลาดนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเมืองหนาว	W7O1 กำหนดราคามาตรฐาน และมีการควบคุมอย่างต่อเนื่อง
S8O1 ส่งเสริมให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี	W8O1 จัดระบบขนส่งสาธารณะและกำหนดราคาค่าโดยสารที่เป็นมาตรฐาน
S9O1 ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวยามค่ำคืนและตลาดกลางคืน (night market)	W9O1 จัดพื้นที่จอดรถให้เพียงพอ หรือจัดระบบการขนย้ายนักท่องเที่ยวมายังแหล่งท่องเที่ยว
S10O1 พัฒนาสินค้าท้องถิ่นให้มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับเป็นสินค้าที่ระลึก	W10O1 จัดระเบียบจุดจำหน่ายสินค้า
S2O2 ส่งเสริมให้อันดามันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน และพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	W11O1 พัฒนาศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้หลายภาษาและเข้าใจวัฒนธรรมชาวต่างชาติ
S12O2 เพิ่มมารีน่าฮับ หรือศูนย์จอดเรือระหว่างประเทศ	W12O1 ส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
	W13O1 จัดระเบียบบนถนน/สายไฟ/การจราจร เน้นความสะดวก สะอาด และปลอดภัย

กลยุทธ์การพัฒนาเชิงรุก (SO)	กลยุทธ์การพัฒนาเชิงแก้ไข (WO)
S8O3 ส่งเสริมการท่องเที่ยว MICE S11O1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	W14O1 เพิ่มป้ายบอกทางที่ชัดเจนให้ทั่วถึง มีหลายภาษา W15O1 พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอง W12O2 เน้นการส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปยังประชาคมอาเซียน W12O3 เน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยว MICE ในพื้นที่ อย่างต่อเนื่องทุกฤดูกาล

ตารางที่ 9 กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันเชิงป้องกันและเชิงรับ

กลยุทธ์การพัฒนาเชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์การพัฒนาเชิงรับ (WT)
S2T1 มีระบบเตือนภัยจากภัยธรรมชาติที่ทันสมัยอย่างทั่วถึง S2T2 พัฒนาระบบบริหารจัดการสาธารณูปโภคให้เพียงพอและทั่วถึง	W2T2 ขยายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวรอง W12T1 ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย W3T2 สร้างอ่างเก็บน้ำฝนไว้ใช้ยามขาดแคลนเนื่องจากในพื้นที่มีฝนตกประมาณ 8 เดือนต่อปี

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้ทำให้ได้ข้อมูลสถานการณ์ของการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย และทัศนคติของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ชายฝั่งอันดามันภาคใต้ของไทย มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยมีจุดแข็งในด้านแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และทำเลที่ตั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอันดามัน โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในด้านการให้บริการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับกลยุทธ์ในการ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันของประเทศไทยนั้น ควรเน้นทั้งกลยุทธ์การพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ ควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง และได้รับการยอมรับกันในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่การท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้งนี้ จากผลการวิจัยที่พบว่า สิ่งที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ในระหว่างท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยคือ ความสวยงามของธรรมชาติ/แหล่งท่องเที่ยว รองลงมา ได้แก่ อาหาร/ผลไม้ วัฒนธรรม/สัมพันธ์ไมตรีนั้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิศา มีจินดา (2552: 183) ที่ได้ศึกษา

เกี่ยวกับความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยว และลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยว คือ อาหาร คนท้องถิ่น และทัศนียภาพ อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนในด้านสภาพแวดล้อมในการท่องเที่ยว ซึ่งจากการที่นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีระบบกำจัดขยะ/มลภาวะ/กลิ่นไม่พึงประสงค์ ควรรักษาความสะอาดห้องน้ำ น้ำทะเล ควรจัดระบบขนส่งสาธารณะ ควรเพิ่มบทลงโทษในการข่มขืนผิดกฎหมายและแท็กซี่ที่บริการไม่ดี ควรเพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ควรจัดที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวรรยา วัฒนศิริเสรีกุล (2554: 95) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกลับมาเที่ยวประเทศไทยซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพบว่า ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญคือ ด้านความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก และความสะอาด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจ

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติโดยภาพรวมและทุกด้านในระดับมากนั้น แสดงว่า การท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยควรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสร้างความยั่งยืนและการรักษามาตรฐานของการท่องเที่ยว

ระดับสากล ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะกลยุทธ์ในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (1) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้มีระบบกำจัดขยะ/มลภาวะในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ภาครัฐฯ ธุรกิจท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรจัดให้มีระบบการกำจัดขยะบริเวณชายหาดหรือแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น กระป๋อง ขวดแก้ว หรือ พลาสติก เป็นต้น รวมทั้งควรมีการณรงค์ให้ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการจัดการด้านมลภาวะ/สารปนเปื้อน/กลิ่นไม่พึงประสงค์/ยุง/แมลงวัน/หนูในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรจัดระเบียบการขายของ ควรกำหนดมาตรการในการควบคุมเสียงรบกวนในยามค่ำคืน รวมทั้งควรช่วยกันรักษาความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ (2) จากการที่นักท่องเที่ยวประทับใจ ความสวยงามของธรรมชาติ/แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดนั้น ภาครัฐฯ ธุรกิจท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติที่สวยงาม มีการฟื้นฟูธรรมชาติและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อลดความแออัดของนักท่องเที่ยว และสร้างเอกลักษณ์ของพื้นที่ควบคู่ไปกับความเป็นไทย (3) จากการที่นักท่องเที่ยวประทับใจอาหาร/ผลไม้ เป็นอันดับที่ 2 นั้น ธุรกิจท่องเที่ยวควรจัดให้มี อาหาร ผลไม้ หรือเครื่องดื่มที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยมีการควบคุมคุณภาพของอาหารให้เป็นมาตรฐาน

2) ด้านการให้บริการ (1) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้มีที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ นั้น ภาครัฐฯ ธุรกิจท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรพิจารณาเพิ่มที่จอดรถ

ที่สะดวกให้เพียงพอ (2) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องมีทักษะภาษาต่างประเทศ ภาครัฐฯ และธุรกิจท่องเที่ยวควรส่งเสริมพัฒนาเรื่องทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวโดยทั่วกัน (3) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ควบคุมแท็กซี่ที่บริการไม่ดี นั้น ภาครัฐฯ ธุรกิจท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรจัดให้มีระบบการควบคุมและบทลงโทษที่ชัดเจน

3) ด้านราคา จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้กำหนดราคาอาหารหรือสินค้าหรือบริการที่เหมาะสมนั้น ทางภาครัฐฯควรมีมาตรการควบคุมให้ธุรกิจท่องเที่ยวกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐาน โดยมีป้ายแสดงราคาให้เห็นอย่างชัดเจน รวมทั้งควรมีการกำหนดบทลงโทษกรณีที่มีการคิดราคาสินค้าหรือบริการที่สูงเกินจริงไว้อย่างชัดเจน

4) ด้านการเข้าถึง จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้จัดระบบขนส่งสาธารณะนั้น ทางภาครัฐฯ หรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มยานพาหนะโดยสารสาธารณะให้เพียงพอ ควรเพิ่มป้ายบอกทาง/การให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว ควรพัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมทั้งควรเพิ่มเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่อื่น ๆ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางท่องเที่ยว ควรปรับปรุงข้อมูลบนแผนที่ให้ทันสมัย และส่งเสริมการให้เดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี

5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้รักษาความ

สะอาดห้องน้ำนั้น ภาครัฐฯ ธุรกิจท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรพัฒนาเรื่องการจัดการห้องน้ำที่ถูกสุขอนามัยในสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

6) ด้านความปลอดภัย (1) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้เพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยนั้น ภาครัฐฯและธุรกิจท่องเที่ยวควรพิจารณาเพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัยที่เข้มงวด และควรจัดให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ควรสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว (2) จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้เพิ่มบทลงโทษในการขับรถผิดกฎหมายนั้น เพื่อความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ภาครัฐฯควรถูกกำหนดบทลงโทษในการขับรถผิดกฎหมายและมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต

นักวิจัยหรือผู้สนใจอาจนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเขตพื้นที่อื่น ๆ รวมไปถึงการศึกษาวิจัยในประเด็นอื่น ๆ

References

- Airports of Thailand Public Company Limited. (2009). *Travel Statistics on Transportation Networks in the Southern Provinces of Andaman*. www.osmsouth-w.moi.go.th/file-data/789554.doc (in Thai)
- Boone, L.E., & Kurtz, D.L. (2005). *Contemporary marketing 2005*. Ohio: Thomson South - Western.
- Chansomwong, N. (2015). *Tourism Development Action Plan within the Andaman Tourism Development Zone 2016 - 2020*. Tourism Development Board Regularly for Andaman Tourism Development Area. http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7122 (in Thai)
- Department of National Park, Wildlife and Plant Conservation. (2016). *Summary report of tourists entering the national park for the fiscal year 2015*. <http://portal.dnp.go.th/DNP/FileSystem/download?uuid=17751ce9-2b4b-485e-a6f8-8b46683c27ba.pdf>
- Hawkins, D.I., Best, R.J. & Coney, K.A. (2004). *Consumer Behavior: Building Marketing Strategy* (9thed.). Boston: McGraw Hill.
- Lamajeen, K. (2009). *Ecotourism Culture*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat University. (in Thai)
- Mechinda, P. (2009). *Loyalty of Thai and Foreign Tourists towards Tourist Attractions in Chiang Mai and Phuket*. http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=MRG4980203 (in Thai)
- Ministry of Tourism and Sports. (2015). *Integration for Driving the Thai Tourism Strategy 2015 - 2017*. <http://jpp.moi.go.th/files/MOTS.pdf> (in Thai)
- Office of Strategic Management Group, Southern Province, Andaman Coast. (2014). *Development Plan for the Southern Provinces of Andaman Coast (Ranong, Phang Nga, Phuket, Krabi, Trang) 2015 - 2018*. <http://www.osmsouth-w.moi.go.th/article/145511788.docx> (in Thai)
- Promprom, E. (2012). *High Level Organizational and Strategic Management Theory*. <http://promrucsadba04.blogspot.com/2012/10/swot-analysisswot-swot-humphrey-swot-2.htm> (in Thai)
- Schiffman, L.G., & Kanuk, L.L. (2007). *Consumer Behavior* (9thed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Statistics and Research Division, Tourism Authority of Thailand. (2016). *Number of Visitors to the Province in Southern Thailand, 2012-2015*. http://southinfo.psu.ac.th/images/DATA/4-Statistic/table_Part55.pdf (in Thai)

- Tourism Authority of Thailand. (online).Tourist Statistics. https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=411&filename=index (in Thai)
- Wattanasirisirikul, S. (2011). *Factors Affecting the Decision to Come Back to Thailand for Foreign Tourists*. Chiang Mai: Graduate School Chiang Mai University. (in Thai)
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.